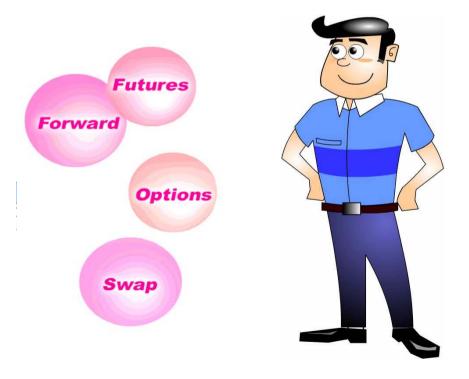

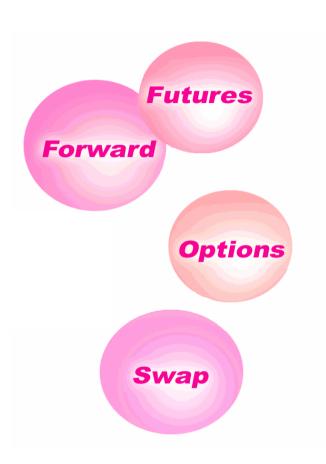
รูลักกับตราสารอนุพัน_ภั

น้าร่อง

- ความหมายและลักษณะของอนุพันธ์
- 🌞 ประเภทของอนุพันธ์
 - สัญญาซื้อขายล่วงหน้า
 - ฟอร์เวิร์ด (Forward)
 - ฟิวเจอร์ส (Futures)
 - ออปชั่น (Options)
 - สวอป (Swap)
- ภาพรวมตลาดอนุพันธ์ในประเทศไทย
- ตัวอย่างการลงทุนในอนุพันธ์ SET50 Index Futures

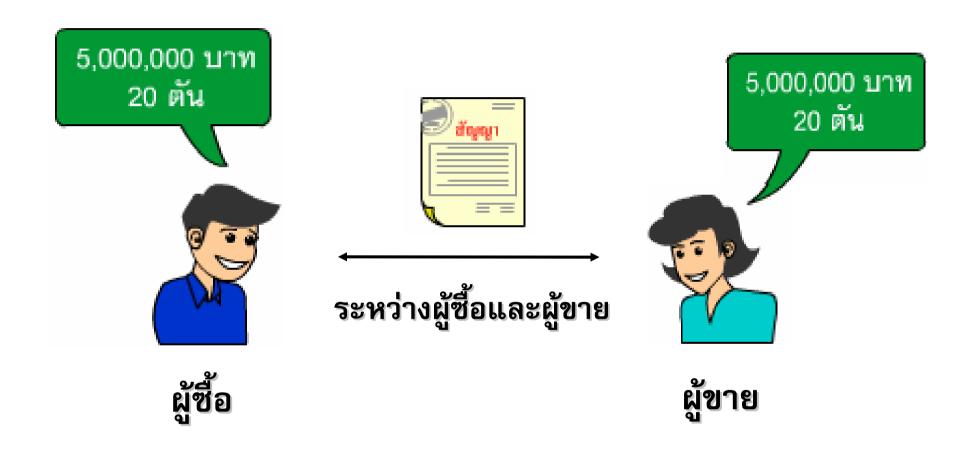

ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives)

- เป็นสัญญาหรือข้อตกลงในการกำหนดราคาและจำนวน ซื้อ/ขายล่วงหน้า
 ของสินทรัพย์อ้างอิง ระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือผู้ซื้อและผู้ขาย
- สัญญาการซื้อ ขาย มีผลบังคับใช้ต่อผู้ซื้อและผู้ขายในรูปของ "ข้อเรียกร้อง/ สิทธิ" (cliams) หรือ "ข้อผูกพัน" (obligation)
- มูลค่าของตราสารประเภทนี้ถูกกำหนดมาจากมูลค่าของทรัพย์สินอื่น หรือ สินทรัพย์ อ้างอิง (Underlying asset)
- 🔹 แบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ
 - สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward and Futures)
 - ออปชั่น (Options)
 - สวอป (Swap)

ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) :

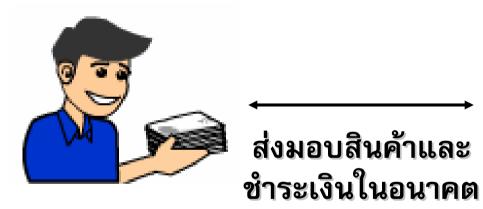

ตกลงเงื่อนไขกันในวันนี้

ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) :

ปฏิบัติตามสัญญา

เลือกใช้สิทธิที่มี

ผู้ขาย

อนาคต

ส่งมอบสินค้าและ

ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) :

ตราสารอนุพันธ์ต่างจากหุ้น และหุ้นกู้อย่างไร?

ตราสาร	สถานะของผู้ถือ	สิทธิและความ รับผิดชอบ	รูปแบบของ ผลตอบแทน	ความเสี่ยง & ผลตอบแทน
หุ้น	ผู้ถือหุ้นเป็นเจ้าของ โดยตรง	ผู้ถือหุ้น <u>จำกัดความ</u> <u>รับผิดชอบ</u> แค่เงินลงทุน	เงินปันผล และ กำไรจากส่วนต่าง ของราคา	ความเสี่ยงสูงและ ผลตอบแทนสูง
หุ้นกู้	ผู้ถือมีฐานะเป็นเจ้าหนึ่	เมื่อบริษัทล้มละลายผู้ ถือหุ้นกู้มีสิทธิได้รับคืน เงิน <u>ก่อน</u> ผู้ถือหุ้น	ดอกเบี้ย และกำไร จากส่วนต่างของ ราคา	ความเสี่ยงและ ผลตอบแทนต่ำกว่า หุ้น
อนุพันธ์	เป็น <u>สัญญา</u> ที่ทำกับ คู่สัญญาโดย กำหนดให้ ผลตอบแทนอ้างอิงกับ สินทรัพย์อื่น เช่น หุ้น ดัชนีหัน	คู่สัญญามีสิทธิเรียกร้อง ตามสัญญาที่ได้ตกลงกัน ไว้ และสัญญามีอายุ จำกัด	กำไรจากส่วนต่าง ของราคา	ส่วนใหญ่มีความ เสี่ยงสูง และผล ตอนแทนก็จะสูง ด้วย

ตัวอย่างของอนุพันธ์ในชีวิตประจำวัน

• ใบจองรถยนต์ — สิทธิในการจองซื้อรถยนต์ 🥻

- ใบจองคอนโดมิเนียม สิทธิในการของซื้อคอนโดมิเนียม
- วอร์แรนท์ สิทธิในการซื้อหุ้น

ลักษณะพื้นฐานของตราสารอนุพันธ์

ลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของตราสารอนุพันธ์มี 3 ประการ คือ

- 1. อนุพันธ์เป็นสัญญาที่มีสินทรัพย์อ้างอิง (Underlying asset)
- อนุพันธ์เป็นสัญญาที่ใช้เงินลงทุนเริ่มต้นในจำนวนเงินที่ต่ำกว่า ลงทุนสินค้าอ้างอิงโดยตรง (Leverage)
- 3. อนุพันธ์เป็นสัญญาที่มีอายุจำกัด (Maturity)

1. อนุพันธ์เป็นสัญญาที่มีสินทรัพย์อ้างอิง

สินทรัพย์อ้างอิง (Underlying asset) คือ

สินค้าที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกันในปัจจุบัน โดยจะมีการ แลกเปลี่ยนในอนาคตตามเงื่อนไขในสัญญา

ทั้งนี้ ในสัญญาจะมีการกำหนดลักษณะของสินค้าอ้างอิงไว้อย่าง ละเอียด ชัดเจน

ประเภทของสินค้าอ้างอิง

อนุพันธ์สินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity Derivatives)	อนุพันธ์ทางการเงิน (Financial Derivatives)
 1. สินค้าเกษตร ข้าว ข้าวโพด กาแฟ 2. สินค้าพลังงาน น้ำมัน ก๊าซ 	 1. สินทรัพย์ทางการเงิน หุ้น พันธบัตรรัฐบาล เงินตราต่างประเทศ เช่น ดอลลาร์สหรัฐ
3. โลหะ อลูมิเนียม ทอง ดีบุก	2. ดัชนีทางการเงิน ดัชนีราคาหลักทรัพย์ เช่น SET50 index

2. อนุพันธ์เป็นสัญญาที่มี Leverage

Leverage ใช้เงินลงทุนน้อย แต่ผู้ลงทุนมีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนจาก การลงทุนในตราสารอนุพันธ์ในอัตราที่สูง ทั้งในด้านบวก (กำไร) และด้านลบ

<u>ตัวอย่าง</u> : หุ้นราคา 100 บาท ถ้าในอนาคตคาดว่าหุ้นจะราคาเพิ่มขึ้นอีก 10 บาท

ทางเลือกที่ 1 ลงทุนในหุ้นโดยตรงใช้เงิน 100 บาท ซื้อ 1 หุ้นได้กำไร 10 บาท อัตราผลตอบแทน 10%

ทางเลือกที่ 2 ลงทุนซื้ออนุพันธ์ราคา 10 บาท และในอนาคตราคาอนุพันธ์เพิ่มเป็น 20 บาท (เพิ่มขึ้นตามการ เพิ่มขึ้นของราคาสินทรัพย์อ้างอิง) อัตราผลตอบแทน 100%

3. อนุพันธ์เป็นสัญญาที่มีอายุจำกัด

- อนุพันธ์เป็นสัญญาหรือข้อตกลงที่มีกำหนดเวลาชัดเจน เช่น 1 เดือน, 2
 เดือน, 3 เดือน หรือ 1 ปี เป็นตัน
- การปฏิบัติตามข้อผูกพัน หรือการรับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ระบุไว้ใน สัญญาจะต้องทำภายในกำหนดเวลานั้น
- เมื่อพ้นกำหนดแล้ว สัญญาจะหมดอายุ และสิทธิของผู้ถือครองสัญญาจะ หมดไปด้วย

ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) :

ทำไมจึงต้องมีตราสารอนุพันธ์?

1. เพื่อการบริหารความเสี่ยง (risk management)

2. เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็งกำไร (speculative instruments)

เพื่อการบริหารความเสี่ยง (risk management)

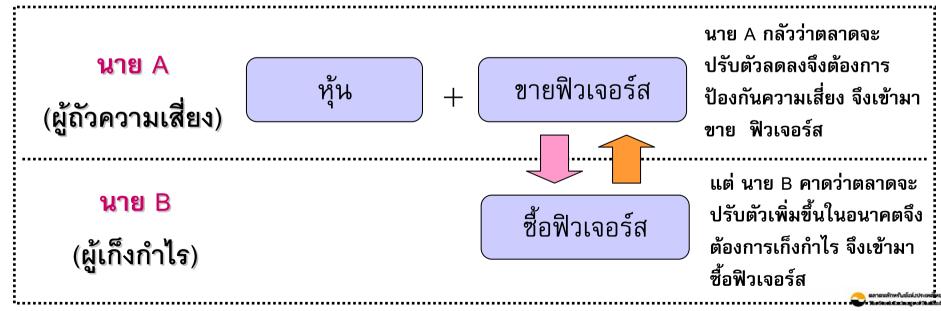
- เนื่องจากตลาดของสินทรัพย์อ้างอิงของตราสารอนุพันธ์มีความผันผวน เช่น ราคาหุ้น ราคาสินค้าเกษตร หรือดัชนีหุ้น มีความผันผวน ขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา
- ดังนั้น การซื้อสินทรัพย์อ้างอิงเพียงอย่างเดียวจะเกิดความเสี่ยงที่ว่าราคา สินทรัพย์อ้างอิงอาจจะลดลง ทำให้นักลงทุนขาดทุนได้ เช่น ถ้ามีหุ้นในพอร์ต อยู่อาจกลัวว่าราคาหุ้นที่มีอยู่อาจลดลงได้
- การขาย (หรือ short) อนุพันธ์ เช่น ฟิวเจอร์ส หรือการซื้อพุทออปชัน ของ สินค้าอ้างอิงนั้นจะเข้ามาช่วยกำหนดราคาขายล่วงหน้าไว้ ซึ่งจะช่วยลด ผลกระทบจากการลดลงของราคาสินทรัพย์อ้างอิงได้

ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) :

เพื่อการบริหารความเสี่ยง (risk management)

 ตัวอย่าง นาย A มีพอร์ตหุ้นที่อยู่ในกลุ่มดัชนี SET50 และคาดว่าภาวะตลาดจะ ตกต่ำในช่วง 3 เดือนข้างหน้า ผู้ลงทุนจะเข้าไป "ขาย" สัญญาซื้อขายล่วงหน้า ประเภท ฟิวเจอร์ส ของดัชนี SET50 ในตลาดอนุพันธ์ เพื่อป้องกันความเสี่ยง (hedge) จากการขาดทุนเพราะราคาหุ้นในพอร์ตลดลงไป

ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) :

เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็งกำไร (speculative instruments)

 ตัวอย่าง นาย C มีเงิน 500,000 บาท คาดว่าดัชนี SET50 จะปรับตัว สูงขึ้นในอีก 3 เดือนข้างหน้า

834347861853

ชื่อกองทุนรวมดัชนี หรือซื้อหุ้นใน

SET50 index ในปัจจุบัน โดยใช้เงินลงทุนทั้งหมด 500,000 บาท

ทางเลือกในปัจจุบัน ของนาย C

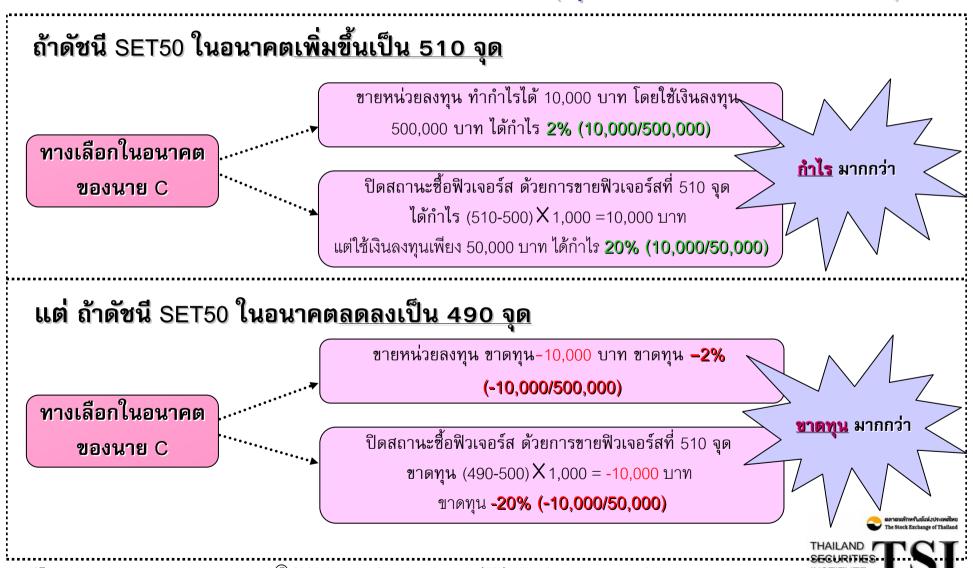

ชื้อฟิวเจอร์สของดัชนี SET50 ในปัจจุบัน ที่ราคา 500 จุด จำนวน 1 สัญญา มูลค่าของสัญญาเท่ากับ 500,000 บาท โดยต้องวางเงินประกัน 10% ของสัญญา ซึ่งเท่ากับ 50,000 บาท ดังนั้นใช้เงินลงทุนเพียง 50,000 บาท

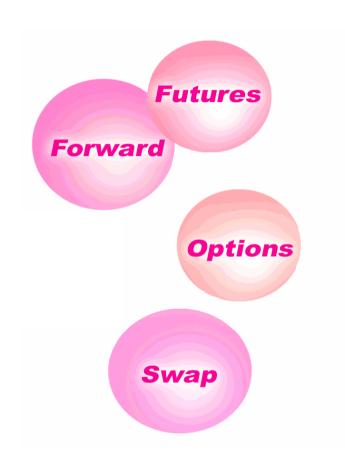

ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) :

เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็งกำไร (speculative instruments)

ประเภทของอนุพันธ์

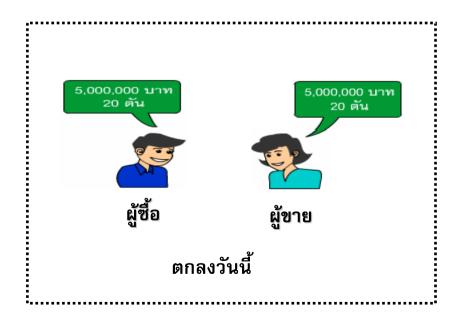

- 1. สัญญาซื้อขายล่วงหน้า
 - ฟอร์เวิร์ด (Forward)
 - ฟิวเจอร์ส (Futures)
- 2. **ออปชั่น** (Options)
- 3. **สวอป** (Swap)

ลักษณะสำคัญของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าฟอร์เวิร์ดและฟิวเจอร์ส

- มีลักษณะเป็นสัญญาที่จะซื้อจะขายสินค้าอ้างอิง โดยตกลงราคากันในวันนี้
 เพื่อส่งมอบสินค้าและชำระเงินในอนาคต
- เป็นภาระหน้าที่ (obligation) สำหรับทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ; ผู้ซื้อมีหน้าที่ในการ ชำระราคา และผู้ขายมีหน้าที่ในการส่งมอบสินค้า

ความแตกต่างระหว่างฟอร์เวิร์ดและฟิวเจอร์ส

	ฟอร์เวิร์ค	ฟิวเจอร์ส	
1. การซื้อขายสัญญา	OTC	จดทะเบียน	
2. ความเป็นมาตรฐาน	ดัดแปลงได้	มาตรฐาน	
3. การประกันการส่งมอลและชำระราคา	มีความเสี่ยงของ	มีความเสี่ยงของ	
3. การบระกนการสงพยสและขาระราคา	คู่สัญญาสูง	คู่สัญญาต่ำ	
4. การยกเลิกสัญญา	ทำได้ยาก	ทำได้ง่าย	
5. การส่งมอบ	มีการส่งมอบจริง	ปิดฐานะก่อนหมดอายุ	
6. การปรับมูลค่า (mark to market)	ไม่ทำ	ทำ	

ลักษณะของสัญญาฟอร์เวิร์ด / ฟิวเจอร์ส

- 1. สินค้าอ้างอิง (Underlying asset) เช่น หุ้น พันธบัตร เงินตราต่างประเทศสินค้าเกษตร
- 2. ขนาดของสัญญา (Contract size) เช่น ใน 1 สัญญามีจำนวนสินค้าอ้างอิงเท่าไหร่
- 3. เวลาครบกำหนด (Maturity): ในอีก 3, 6 หรือ 12 เดือน ข้างหน้า
- 4. ราคาใช้สิทธิหรือราคาที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้า (Futures price)
- 5. วิธีชำระราคาและส่งมอบ (Clearing and Settlement) : Delivery หรือ Cash Settlement

สถานะบนฟอร์เวิร์ดและฟิวเจอร์ส

• เมื่อนักลงทุนต้องการ ซื้อ ฟอร์เวิร์ด หรือ ฟิวเจอร์ส จะใช้ว่า Long ฟอร์เวิร์ดหรือฟิวเจอร์ส

เมื่อนักลงทุนต้องการ ขาย ฟอร์เวิร์ด หรือ ฟิวเจอร์ส จะใช้ว่า Short
 ฟอร์เวิร์ดหรือฟิวเจอร์ส

ภาระผูกพันตามสัญญาฟิวเจอร์ส

ภาระผูกพัน (obligation) ตามสัญญาฟิวเจอร์สจะสิ้นสุดลดเมื่อ

- ปฏิบัติตามสัญญาเมื่อถึงเวลาครบกำหนด ส่งมอบสินค้าตาม ราคาที่กำหนดหรือ ชำระราคา ณ วันครบกำหนดสัญญา
- 2. ล้างภาระผูกพันโดยทำรายการตรงกันข้าม หากไม่ต้องการถือสัญญาจนครบอายุสัญญา นักลงทุนสามารถล้างสถานะได้โดยทำสัญญาในทิศทางตรงกันข้ามกับสถานะที่ตนเองมีอยู่ เช่น นาย ก ได้ซื้อ (long) สัญญาฟิวเจอร์บน SET50 Index ไว้เมื่อเดือนมี.ค. ปี 2550 ซึ่งวันครบกำหนดสัญญาคือเดือน มิ.ย. ปี 2550 แต่ นาย ก. ไม่อยากรอให้ครบกำหนดจึงเข้าไปขาย (short) สัญญาเดียวกันกับที่ นาย ก. ซื้อไว้

หลักประกันในการซื้อขายฟิวเจอร์ส

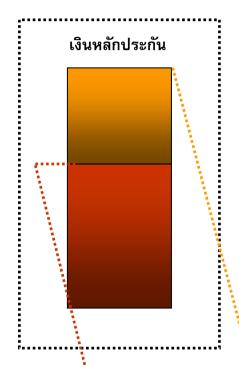
- การซื้อขายฟิวเจอร์สที่เกิดขึ้นในตลาดอนุพันธ์ มักมีการใช้ระบบเงินประกัน
 (Margin)เพื่อประโยชน์ในการจัดการความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการผิดนัดของคู่สัญญา
- เงินประกันขั้นตัน (Initial Margin) คือ หลักประกันก้อนแรกที่ผู้ลงทุนต้องวางไว้ก่อนที่ จะซื้อ ขายอนุพันธ์ได้ โดยโบรกเกอร์จะเรียกเก็บเงินประกันก้อนนี้จากทั้งผู้ซื้อและ ผู้ขายฟิวเจอร์ส
- เงินประกันรักษาสภาพ (Maintenance Margin) คือ หลักประกันขั้นต่ำที่โบรกเกอร์ กำหนดไว้ อันเนื่องจากราคาฟิวเจอร์เปลี่ยนแปลงไป โดยโบรกเกอร์จะมีการคิดกำไร ขาดทุนทุก ๆ สิ้นวัน
- ในกรณีที่ผู้ลงทุนมีเงินประกันต่ำกว่าเงินประกันรักษาสภาพ โบรกเกอร์จะมีการเรียก
 เงินประกันเพิ่ม (Margin Call) เพื่อให้เงินประกันกลับมาอยู่ที่ระดับเงินประกันขั้นต้น
 อีกครั้ง

การ Mark to the Market ในการซื้อขายฟิวเจอร์ส

- □ ในการซื้อ ขายฟิวเจอร์สนั้นจะมีขั้นตอนหนึ่งที่โบรกเกอร์อนุพันธ์ต้องทำคือ การ Mark-to-Market หรือ การบันทึกผลกำไร/ขาดทุน ตามราคาตลาดของ Futures
- ถ้าผู้ลงทุนได้กำไร (เช่น ซื้อฟิวเจอร์สที่ราคา 450 บาทแต่ ณ สิ้นวันราคาปรับ เพิ่มเป็น 460 บาท) การทำ Mark-to-Market จะทำให้ Margin เพิ่มขึ้น
- □ ถ้าผู้ลงทุนขาดทุน การทำ Mark-to-Market จะทำให้ Margin ลดลงและเมื่อ Margin ลดลงต่ำถึงระดับ Maintenance margin นักลงทุนจะถูก Call margin ให้ ใส่เงิน margin เพิ่มเติมกลับเข้ามาจนถึงระดับ Initial margin (จำนวนเงินที่ต้อง ใส่เพิ่ม เรียกว่า Variation margin)

ตัวอย่างหลักประกันในการซื้อขายฟิวเจอร์ส

สมมติให้ เงินประกันเริ่มต้น = 50,000 บาท และเงินประกันรักษาสภาพ = 40,000 บาท

วันที่	ราคาฟิวเจอร์ส	กำไร/	กำไร/	วงเงิน ประกัน	การเรียก ประกัน
		ขาดทุน	ขาดทุน	มาจะเน	นาจธบน
ซื้อขายระหว่างวันที่ 1	450.0	รายวัน	สะสม	50,000	
สิ้นวันที่ 1	460.0	10,000	10,000	60,000	
สิ้นวันที่ 2	445.0	-15,000	-5,000	45,000	
สิ้นวันที่ 3	438.9	-6,100	-11,100	38,900	11,100
 สิ้นวันที่ 4	445.0	6,100	-5,000	56,100	

Initial Margin (IM) = 50,000 บาท

Maintenance Margin (MM) = 40,000 บาท

ตัวอย่างการทำธุรกรรมฟอร์เวิร์ดและฟิวเจอร์ส

สมมติในเดือน <u>มี.ค. 2550 (ปัจจุบัน)</u> นายจริงใจ ตกลงขายหุ้นของบริษัท BB โดยตกลงทำฟอร์เวิร์ดกับนายจริงจัง ในราคาหุ้นละ 100 บาท เป็น จำนวน 1,000 หุ้น มีกำหนดส่งมอบใน <u>เดือน มิ.ย. 2550 (อนาคต)</u>

ประเภทของอนุพันธ์ :

ตัวอย่างการทำธุรกรรมฟอร์เวิร์ดและฟิวเจอร์ส

🍃 ณ เดือนมิ.ย. 2550

<u>ถ้า ราคาหุ้นของบริษัท BB ในตลาดอยู่ที่ 110 บาทต่อหุ้น</u>

นายจริงจัง ได้กำไรจากการซื้อหุ้นบริษัท BB ตามราคาที่ได้ตกลงไว้ เป็นจำนวน (110 – 100)×1,000 = 10,000 บาท

นายจริงใจ จะขาดทุนจากการขายหุ้นบริษัท BB ตามราคาที่ได้ตกลงไว้ เป็นจำนวน (100 – 110)X1,000 = **-10**,000 บาท

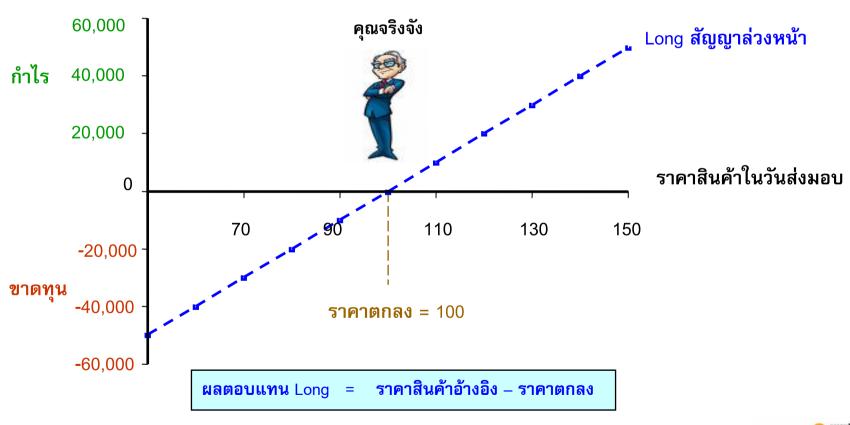
ถ้า ราคาหุ้นของบริษัท BB ในตลาดอยู่ที่ 90 บาทต่อหุ้น

นายจริงจัง จะขาดทุนจากการซื้อหุ้นบริษัท BB ตามราคาที่ได้ตกลงไว้ เป็นจำนวน (90 – 100)×1,000 = **-10**,000 บาท

นายจริงใจ ได้กำไรจากการขายหุ้นบริษัท BB ตามราคาที่ได้ตกลงไว้ เป็นจำนวน (100 – 90)×1,000 = 10,000 บาท

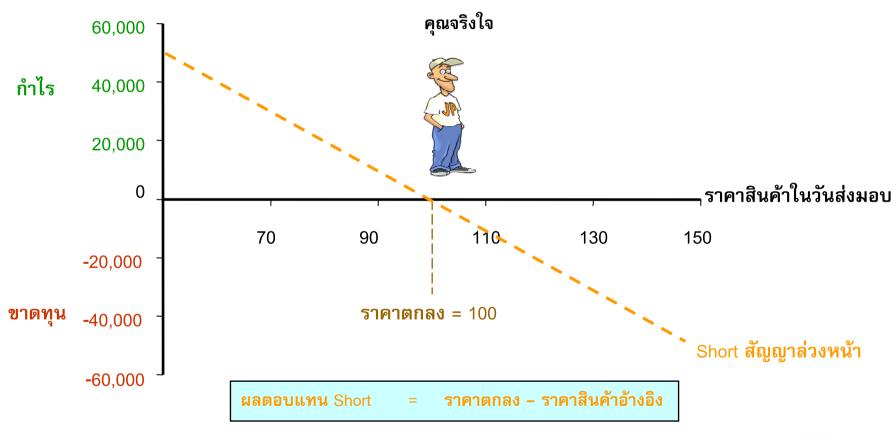
ตัวอย่างการทำธุรกรรมฟอร์เวิร์ดและฟิวเจอร์ส ผลตอบแทน ณ วันครบกำหนด

ุ ประเภทของอนุพันธ์ :

ตัวอย่างการทำธุรกรรมฟอร์เวิร์ดและฟิวเจอร์ส ผลตอบแทน ณ วันครบกำหนด

ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จาก:

ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากฟอร์เวิร์ดและฟิวเจอร์ส

การคาดการณ์	คาดว่าราคาสินค้าอ้างอิง จะปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น	คาดว่าราคาสินค้าอ้างอิง จะปรับตัวลดลงขึ้น
การลงทุนในฟอร์เวิร์ด และฟิวเจอร์ส	ซื้อ (long) ฟอร์เวิร์ดหรือฟิวเจอร์ส แล้วค่อยขายเพื่อทำกำไร เมื่อราคาสินค้าอ้างอิง ปรับตัวสูงขึ้น	ขาย (short) ฟอร์เวิร์ดหรือฟิวเจอร์ส แล้วค่อยซื้อเพื่อทำกำไร เมื่อราคาสินค้าอ้างอิงปรับ ตัวลดลง

ออปชั่น (Options)

เป็นสัญญาระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือ ผู้ซื้อและผู้ขาย

- ผู้ชื่อ ต้องจ่ายเงินค่าซื้อสัญญาสิทธิ ที่เรียกว่า "ค่าพรีเมียม (Premium)" ให้กับผู้ขายเพื่อแลกกับการได้สิทธินั้น โดยจะ ใช้สิทธิหรือไม่ก็ได้
- ผู้ขาย ให้สิทธิแก่ผู้ซื้อที่จะซื้อ (หรือขาย) สินค้าอ้างอิงตาม จำนวน ราคา และภายในระยะเวลาที่ระบุในสัญญา มีภาระ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา

ประเภทของออปชั้น (Options)

จำแนกตามประเภทของสิทธิ

1. คอลออปชั่น (Call Options)

คือ สัญญาที่ให้สิทธิผู้ซื้อ (หรือผู้ถือ) ในการ "**ซื้อ**" สินค้าอ้างอิง จากผู้ขายตามจำนวน ราคา และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

2. พุทออปชั่น (Put Options)

คือ สัญญาที่ให้สิทธิผู้ซื้อ (หรือผู้ถือ) ในการ "ขาย" สินค้าอ้างอิง ให้แก่ผู้ขายตามจำนวน ราคา และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ประเภทของออปชั่น (Options) ต่อ...

จำแนกตามเงื่อนเวลาการใช้สิทธิ

- American options สามารถใช้สิทธิตามออปชันเมื่อใดก็ได้ ก่อนพันวันสิ้นสุดการใช้สิทธิ (Expiration date)
- 2. European options สามารถใช้สิทธิได้เฉพาะ ณ วันที่ กำหนดให้เป็นวันสิ้นสุดการใช้สิทธิ (Expiration date)
- 3. Pseudo American options สามารถใช้สิทธิได้เป็นช่วงๆ ตามงวดเวลาที่ระบุตลอดอายุของออปชั่น

ลักษณะของออปชั่น

สินค้าอ้างอิง (Underlying Asset) : S

หลักทรัพย์ เช่น หุ้นสามัญ หน่วยลงทุน เงินตราสกุลใด ๆ ทองคำ น้ำมันดิบ หรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กำหนด

ขนาดสัญญา (Contract Size)

กำหนดว่า 1 สัญญาให้สิทธิซื้อหรือขายสินค้าอ้างอิงจำนวนเท่าไร

วันครบอายุสัญญา (Maturity) : T

เพื่อแสดงอายุของออปชัน ผู้ถือออปชั่นจะไม่สามารถใช้สิทธิได้ เมื่อพันกำหนดไปแล้ว

ลักษณะของออปชั่น ต่อ...

ราคาใช้สิทธิ (Exercise Price หรือ Strike Price) : X

- คือ ราคาที่ผู้ถือ**คอลออปชั่น** (Call Options) สามารถใช้สิทธิ เพื่อ <u>ซื้อ</u> สินค้าอ้างอิงจากผู้ขายสิทธิ
- คือ ราคาที่ผู้ถือ**พุทออปชั่น** (Put Options) สามารถใช้สิทธิ เพื่อ <u>ขาย</u> สินค้าอ้างอิงแก่ผู้ขายสิทธิ

วิธีชำระราคาและส่งมอบ (Clearing and Settlement)

กำหนดว่า เมื่อมีการใช้สิทธิ จะส่งมอบสินค้าอ้างอิง (Physical Delivery) หรือจะชำระราคาเป็น**เงินสด** (Cash Settlement)

ลักษณะของออปชั่น ต่อ...

- ผู้ถือสามารถปล่อยให้ออปชั่นหมดอายุไปโดยไม่ใช้สิทธิ
- ผู้ถือสามารถใช้สิทธิซื้อ หรือสิทธิขายของตนหากสภาวะ ของตลาด (สินค้าอ้างอิง) เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ หรือ ได้ประโยชน์จากการใช้สิทธิ
- ผู้ถือสามารถนำออปชั่นไปซื้อขายแลกเปลี่ยนในตลาดรอง

สถานการซื้อขายบนออปชั่น

	ธุรกรรมบนออปชั่น	ความหมาย
ชื่อ = Long	Long คอลออปชั่น	"ซื้อสิทธิในการซื้อสินทรัพย์อ้างอิง [?] "
	Long พุทออปชั่น	"ซื้อสิทธิในการขายสินทรัพย์อ้างอิง [?] "
ขาย = Short	Short คอลออปชั่น	"ขายสิทธิในการซื้อสินทรัพย์อ้างอิง [?] "
	Short พุทออปชั่น	"ขายสิทธิในการขายสินทรัพย์อ้างอิง [?] "

สภาวะของออปชั้น

ออปชันที่มีสถาวะ In-the-money หมายความว่าออปชันดังกล่าวมีสภาวะที่ เป็นประโยชน์ต่อผู้ซื้อ

นาย ข มีคอลออปชันบนหุ้น ABC ที่มีราคาใช้ สิทธิ (exercise price: X) เท่ากับ 10 บาทต่อ หุ้น หากพบว่าราคาปัจจุบันของหุ้น ABC (spot price: S) เท่ากับ 15 บาท ออปชันนี้จะมีสภาวะ In-the-Money เนื่องจาก นาย ข สามารถซื้อหุ้น ABC ได้ในราคา 10 บาท แล้วนำมาขายทำ กำไรที่ราคาตลาดเท่ากับ 15 บาท ได้กำไร 5 บาท

In-the-Money

ใช้สิทธิแล้วได้ประโยชน์

สภาวะของออปชั้น

ออปชันที่มีสถาวะ Out-of-the-money หมายความว่า ออปชันดังกล่าวมีสภาวะที่ ทำให้ผู้ซื้อ<u>เสียประโยชน์</u>

นาย ค มีพุทออปชั้น บนหุ้น EDF ที่มีราคาใช้ สิทธิ (exercise price: X) เท่ากับ 5 บาทต่อ หุ้น (ขายด้วยออปชั้นจะขายได้เพียง 5 บาท ต่อหุ้น) หากพบว่าราคาปัจจุบันของหุ้น EDF (spot price: S) เท่ากับ 10 บาท ออปชั้นนี้ จะมีสภาวะ Out-of-the-Money

Out-of-the-Money

ใช้สิทธิแล้วเสียประโยชน์

ออปชันที่มีสถาวะ Out-of-the-money หมายความว่า ออปชันดังกล่าวมีสภาวะที่ ทำให้ผู้ซื้อ<u>ไม่ได้และไม่เสียประโยชน์</u>

สรุปสภาวะของออปชั่น

สภาวะ	call	การตัดสินใจ	put	การตัดสินใจของ
		ของผู้ถือ Call		ผู้ถือ Put
In-the-money	$S_T > x$	ใช้สิทธิ	x > S _T	ใช้สิทธิ
Out-of-the-money	$S_T < x$	ไม่ใช้สิทธิ	x < S _T	ไม่ใช้สิทธิ
At-the-money	$S_T = x$	ใช้/ไม่ใช้สิทธิ	$S_T = x$	ใช้/ไม่ใช้สิทธิ

S_T หมายถึง ราคาตลาดของหุ้นสามัญ ณ เวลา T (วันครบอายุ)

x หมายถึง ราคาใช้สิทธิ (exercise price)

ภาระผูกพันตามสัญญาออปชั่นและระยะเวลาสิ้นสุด

สิทธิของผู้ซื้อและภาระผูกพันของผู้ขายจะสิ้นสุดลงตามกรณีใด กรณีหนึ่งต่อไปนี้

สิทธิของผู้ซื้อ	ภาระของผู้ขาย
• มีการใช้สิทธิตามสัญญาออปชั่น	 มีการปฏิบัติตามภาระผูกพัน ตามสัญญาออปชั่น
• ออปชั่นหมดอายุ	• ออปชั่นหมดอายุ
• ทำการขายสัญญาออปชั่น	 ทำการซื้อสัญญาออปชั่น เพื่อล้างภาระผูกพัน

ตัวอย่างการทำธุรกรรมออปชั้น

ในเดือนมกราคม 2550 นายล้ำเลิศ ซึ่งคาดการณ์ว่าดัชนีตลาดหุ้นจะปรับตัวเพิ่มขึ้นในอีก 3 เดือนข้างหน้า จึงตัดสินใจซื้อคอลออปชัน (long call option) บนดัชนี SET50 Index ที่ 700 จุด สมมติให้ออปชันดังกล่าวมี Premium เท่ากับ 1,000 บาท (กำหนดให้ดัชนีมีค่า จุดละ 200 บาท)

ถ้าในอีก 3 เดือนข้างหน้า ระดับดัชนีเพิ่มขึ้นเป็น **710** จุด นายล้ำเลิศจะได้ผลตอบแทนเท่ากับ 10 จุด คิดเป็นเงิน **2,000** บาท (**10** จุดX**200** บาทต่อจุด) แต่กำไรที่นายล้ำเลิศจะได้เท่ากับ 1,000 เท่านั้นเนื่องจากต้องหักมูลค่า คอลออปชันที่ซื้อมาด้วย (2,000 — 1,000) **(จุด A ในหน้าต่อไป)**

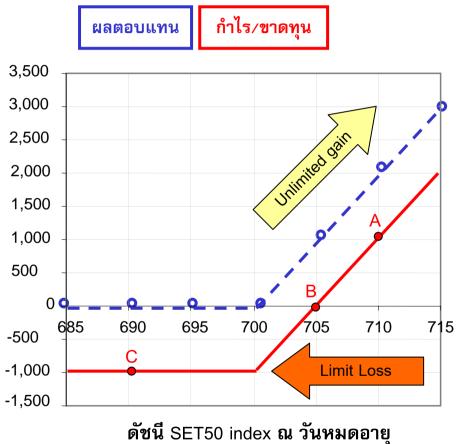
ถ้าในอีก 3 เดือนข้างหน้า ระดับดัชนีเพิ่มขึ้นเป็น **705** จุด นายล้ำเลิศจะได้ผลตอบแทนเท่ากับ 5 จุด คิดเป็นเงิน 1,000 บาท แต่กำไรที่นายล้ำเลิศจะได้เท่ากับ 0 (1,000 — 1,000) จุดนี้เรียกว่า จุด Break Even Point (**จุด B ใน** หน้าต่อไป)

ถ้าในอีก 3 เดือนข้างหน้า ระดับดัชนีลดลงเป็น 690 จุด นายล้ำเลิศจะขาดทุนเท่ากับ 10 จุด คิดเป็นเงิน 2,000 บาท แต่นายล้ำเลิศจะขาดทุนเพียง 1,000 บาท เนื่องจากนายล้ำเลิศจะไม่ใช้สิทธิซื้อดัชนี SET50 ดังนั้นไม่ว่าดัชนีจะลดต่ำ เท่าใดก็ตาม มูลค่าความเสียหายสูงสุดจะเท่ากับมูลค่าของ Premium เท่านั้น (จุด C ในหน้าต่อไป)

ตัวอย่างการทำธุรกรรมออปชั้น

ระดับ SET50 Index ณ วันหมดอายุ	ผลตอบแทน (Payoff) (จุด)	กำไร/ขาดทุน (P/L)
670	0	-1,000
680	0	-1,000
690	0	-1,000
700	0	-1,000
705	5	0
710	10	1,000
715	15	2,000

ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากออปชั้น:

ตัวอย่างการใช้ออปชั้น

การคาดการณ์	คาดว่าราคาสินทรัพย์ อ้างอิงจะปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น	คาดว่าราคาสินทรัพย์ อ้างอิงจะปรับตัวลดลงขึ้น
การลงทุนในคอลออปชั้น	ซื้อคอลออปชัน	ขายคอลออปชั้น
การลงทุนในพุทออปชัน	ขายพุทออปชั้น	ซื้อพุทออปชัน

สวอป (SWAP)

สัญญาแลกเปลี่ยน (SWAP) เป็นตราสารอนุพันธ์ ที่สามารถใช้จัดการความเสี่ยงได้ดี มีลักษณะเป็นสัญญา แลกเปลี่ยนกระแสเงินที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของคู่สัญญา

โดยส่วนมากจะมีสถาบันการเงินจะทำหน้าที่ในการ เป็นตัวกลางระหว่างการแลกเปลี่ยน

- Fixed rate payer
- Floating rate payer

สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

(Interest rate swap)

- คือ สัญญาแลกเปลี่ยนเฉพาะดอกเบี้ย ระหว่างการจ่าย หรือรับดอกเบี้ยคงที่ (Fixed interest rate) กับการจ่าย หรือรับดอกเบี้ยลอยตัว (Floating interest rate)
- เพื่อปรับกระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายให้มี
 ความสอดคล้องกัน เพื่อลดความเสี่ยงขององค์กร

สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest rate swap) ต่อ...

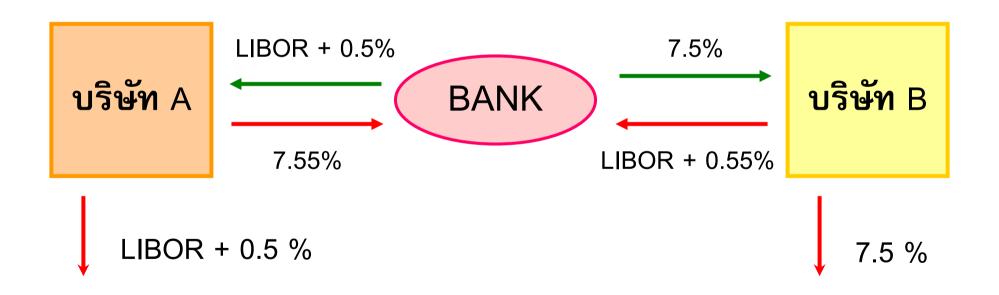
🕀 ตัวอย่าง

ธุรกิจ A มีการกู้ยืมเงินแบบลอยตัว แต่ต้องการกู้ยืมแบบ คงที่ ในขณะที่ธุรกิจ B ต้องการกู้ยืมเงินแบบลอยตัว แต่มี สัญญากู้ยืมเงินเป็นแบบจ่ายดอกเบี้ยคงที่

สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

(Interest rate swap) ต่อ...

ผู้ใช้ประโยชน์จากอนุพันธ์

ผู้เก็งกำไร (Speculators)

- 🗅 เก็งกำไรบนทิศทางของดัชนี (Directional bet)
- 🗅 ใช้เงินลงทุนน้อยแต่ได้อัตราผลตอบแทนสูง (Leverage)

ผู้ถั่วความเสี่ยง (Hedgers)

🗅 ใช้บริหารความเสี่ยงของ Portfolio (Risk management)

ผู้ค้ากำไร (Arbitrageurs)

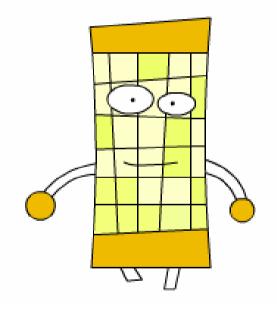
 หาโอกาสทำกำไรจากการราคาตลาดของ Futures ที่ซื้อขายแตกต่างไปจากมูลค่า ยุติธรรม (Profit on mis-pricing)

ประเภทของตลาดอนุพันธ์

ตลาดอนุพันธ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1. ตลาดที่มีการต่อรอง (Over the counter :OTC)
- 2. ศูนย์ซื้อขายอนุพันธ์
 (Derivatives Exchange)

1. ตลาดที่มีการต่อรอง (Over the counter: OTC)

- เป็นการตกลงซื้อขายระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ไม่จำกัด สถานที่
- สัญญามีลักษณะเฉพาะเจาะจง กำหนดรายละเอียด
 ตามความต้องการของคู่สัญญา
- ต้องพิจารณาความเสี่ยงของคู่สัญญา
- สภาพคล่องต่ำ

2. ศูนย์ซื้อขายอนุพันธ์ (Derivatives Exchange)

- ซื้อขายผ่านระบบที่ศูนย์ซื้อขายจัดขึ้น
- มีการกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ชัดเจน เช่น ลักษณะของ สัญญาที่เป็นมาตรฐาน วิธีการซื้อขาย การชำระราคา และส่งมอบ การเปิดเผยข้อมูล
- มีสำนักหักบัญชีเป็นคู่สัญญาของผู้ซื้อและผู้ขาย
- สภาพคล่องสูง

ประโยชน์ของตลาดอนุพันธ์

1. ช่วยในการคาดการณ์ราคาสินค้าในอนาคต (Price Discovery)

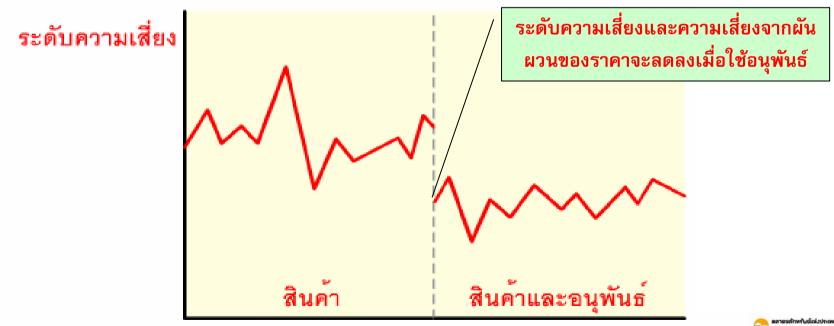

ประโยชน์ของตลาดอนุพันธ์ ต่อ...

2. ช่วยในการบริหารความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของราคา

(Risk Management)

ตลาดอนุพันธ์ในประเทศไทย

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย The Agricultural Futures Exchange of Thailand

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย The Agricultural Futures Exchange of Thailand

ตลาดอนุพันธ์ในประเทศไทย :

บทบาทของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

- * เป็นองค์กรที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542
- * ตั้งขึ้นมาเพื่อเสริมการทำหน้าที่ตลาดสินค้าจริง (ตลาดสินค้า ปัจจุบัน) และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบตลาดโดยรวม
- ทำหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายสินค้าเกษตร
 ล่วงหน้าภายใต้กฎระเบียบที่ชัดเจน

ตลาดอนุพันธ์ในประเทศไทย :

สินค้าที่สามารถซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

- สินค้าเกษตร (พืช ผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ ประมง ฯลฯ)
- สินค้าที่แปรรูปจากสินค้าเกษตร
- ในปัจจุบัน ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เปิดให้มีการซื้อขายสินค้าเพียง 3 ชนิด คือ
 - ยางแผ่นรมควันชั้น 3
 - ข้าวสารขาว 5%
 - แป้งมันสำปะหลังชั้นพิเศษ

บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

ตลาดอนุพันธ์ในประเทศไทย :

บทบาทของตลาด TFEX

- บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ดำเนินการ เป็นศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ตาม พ.ร.บ. สัญญาซื้อขาย ล่วงหน้า พ.ศ. 2546
- 🝁 เปิดดำเนินการซื้อขาย เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2549
- โดยมีสำนักหักบัญชี (ประเทศไทย) จำกัด ทำหน้าที่ดูแลชำระ ราคาการซื้อขายอนุพันธ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตลาดอนุพันธ์ในประเทศไทย :

สินค้าที่สามารถซื้อขายในตลาด TFEX

ครอบคลุมถึง Futures และ Options ที่มีสินค้าอ้างอิง ได้แก่

- หุ้นสามัญ และดัชนีกลุ่มหลักทรัพย์
- อัตราดอกเบี้ย พันธบัตร และหุ้นกู้
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
- ทองคำ น้ำมันดิบ หรือดัชนีทางการเงินอื่น ๆ

ตลาดอนุพันธ์ในประเทศไทย : ข้อแตกต่างระหว่าง TFEX และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

หัวข้อ	TFEX	AFET
พ.ร.บ.	สัญญาซื้อขายล่วงหน้า	การซื้อขายสินค้าเกษตร
	พ.ศ. 2546	ล่วงหน้า พ.ศ. 2542
หน่วยงาน	สำนักงานคณะกรรมการ	สำนักงานคณะกรรมการกำกับ
กำกับดูแล	กำกับหลักทรัพย์และ	การซื้อขายสินค้าเกษตร
	ตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)	ล่วงหน้า (ก.ส.ล.)
สินค้าอ้างอิง	ตราสารทุน ตราสารหนี้	สินค้าเกษตร และสินค้า
(Underlying Asset)	เงินตราระหว่างประเทศ	ที่แปรรูปจากสินค้าเกษตร
	<u>สินค้าโภคภัณฑ์อื่น</u>	
	<u>ที่นอกเหนือจากสินค้าเกษตร</u>	
	เช่น ทองคำ น้ำมันดิบ	

แล้วนักลงทุนจะซื้อขายอนุพันธ์กันยังไง?

ตัวอย่างการลงทุนในอนุพันธ์ SET50 index futures

SET50 Index Futures เป็นสัญญาฟิวเจอร์สประเภทหนึ่งของตลาด อนุพันธ์ในประเทศไทย ซึ่งมีสินค้าอ้างอิงเป็น SET50 Index โดยผู้ซื้อ ผู้ขายตกลงราคากันในวันนี้ว่าจะซื้อขายกันในอนาคต เช่น 3 เดือน 6 เดือน ข้างหน้า

หน้าตาของข้อกำหนดสัญญา SET50 Index Futures

รายละเอียดของสัญญา SET50 Index Futures		
สินค้า/หลักทรัพย์ อ้างอิง	SET50 Index	
ขนาดของสัญญา (Multiplier)	1,000 บาท ต่อจุด	
วันครบกำหนดสัญญา	วันทำการสุดท้ายของ 4 ไตรมาสที่ใกล้ที่สุด	
(Contract Month)	31มี.ค. 30มิ.ย. 30ก.ย. 31ธ.ค.	
การชำระราคาและส่งมอบ	ส่วนต่างเงินสด	
ราคาส่งมอบ	เฉลี่ย 4:00-4:30 + ปิด –3Max -3Min	
ขนาดการเคลื่อนไหว	0.10 จุด	
การเปลี่ยนแปลงสูงสุด	30% ราคาอ้างอิงวันก่อนหน้า	
เวลา ซื้อขาย	9:45 - 12:30 ; 14:30-16:55	
จำนวน สัญญาสูงสุดของนักเก็งกำไร	10,000 สัญญา	

ลงทุนอย่างมั่นใจใน SET50 Index Futures

- ตั้งวัตถุประสงค์การลงทุนก่อนว่าลงทุนเพื่ออะไร
 - เพื่อเก็งกำไร
 - o เพื่อลงทุน หรือเพื่อกระจายการลงทุน
- และหลังจากที่นักลงทุนตัดสินใจว่าจะลงทุนและยอมรับความเสี่ยงจาก การลงทุนในอนุพันธ์ประเภทฟิวเจอร์สได้แล้ว จะมี 4 ขั้นตอนง่าย ๆ ที่ ท่านสามารถเริ่มต้นลงทุนใน SET50 Index Futures

4 ขั้นตอนง่าย ๆ กับการซื้อขาย SET50 Index Futures

STEP 4 หมั่นตรวจสอบสถานะ

STEP 1 ออเดอร์ผ่านโบรกเกอร์

- หลังจากที่ผู้ลงทุน เปิดบัญชีกับโบรกเกอร์อนุพันธ์ ในการสั่งซื้อหรือขายอนุพันธ์ ผู้ลงทุนจะต้องวาง เงินประกันขั้นตัน ตามจำนวนที่โบรกเกอร์กำหนด เช่น 50,000 บาทต่อสัญญา เป็นตัน
- ในการระบุคำสั่งซื้อ ขาย ผู้ลงทุนจะต้องระบุคำสั่งว่าจะ "ซื้อ" หรือ "ขาย" สัญญา
 ฟิวเจอร์ส และระบุว่าจะซื้อ ขายของ<u>เดือนไหน ราคา</u>เท่าไหร่ และ<u>ปริมาณ</u>เท่าไหร่

ยกตัวอย่างเช่น นายเจนจัด ซื้อ (long)
SET50 Index Futures เดือน ธ.ค. ปี 50
จำนวน 1 สัญญา ที่ ราคา 520 จุด
จะต้องวางหลักประกันไว้จำนวน 50,000 บาท

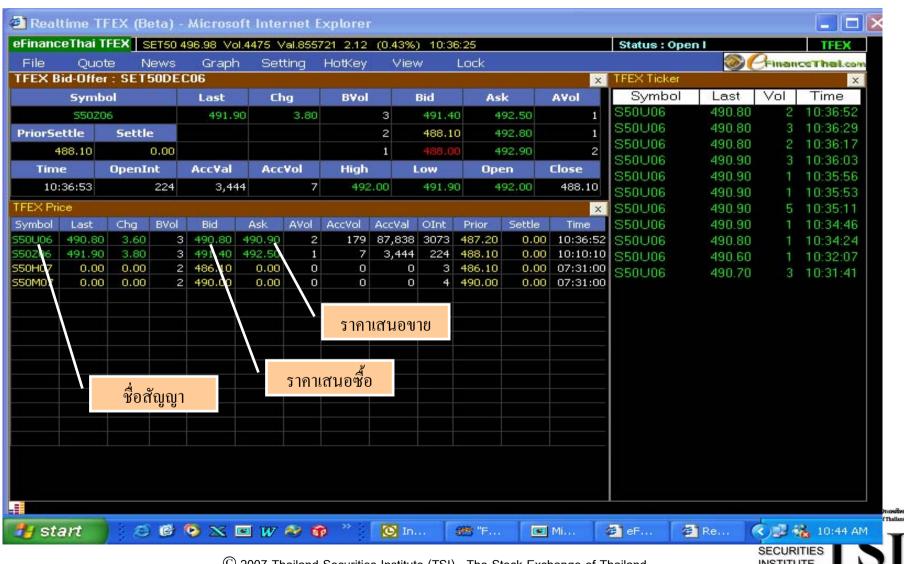

ลงทุนอย่างมั่นใจใน SET50 Index Futures :

ตัวอย่างหน้าจอการซื้อ ขาย SET50 Index Futures

STEP 2 สรุปกำไรขาดทุนทุกวัน

- ระบบซื้อ ขายของตลาดอนุพันธ์จะส่งข้อมูลการจับคู่คำสั่ง ซื้อ ขายให้กับสำนักหักบัญชี
 เพื่อทำการชำระราคา หลังจากนั้นสำนักหักบัญชีจะเรียกเงินประกันจากโบรกเกอร์ และ
 โบรกเกอร์ก็จะเรียกเงินประกันจากลูกค้าอีกต่อหนึ่ง
- ณ ทุกสิ้นวันทำการสำนักหักบัญชีจะประกาศ **''ราคาที่ใช้ชำระราคา** (settlement price)" ของแต่ละวันออกมา เพื่อใช้ในการคำนวณ กำไร⁄ขาดทุน ของลูกค้าแต่ละราย หรือที่เรียกกันว่า "Mark to Market" นั้นเอง
- ถ้าลูกค้าได้กำไร โบรกเกอร์จะ<u>โอนเงิน</u>กำไรเข้าบัญชีลูกค้า แต่ถ้า ลูกค้าขาดทุน โบรกเกอร์จะหักเงินออกจากบัญชีของลูกค้า

Central Orderbook

The deal is sent to Clearing

Accounts are updated

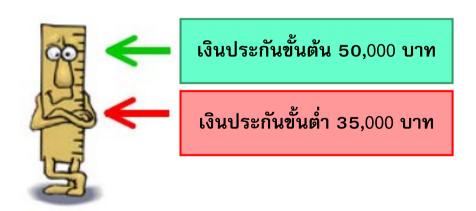

The order is matched

ลงทุนอย่างมั่นใจใน SET50 Index Futures :

STEP 3 วางเพิ่มหรือถอนเงินประกัน

- ในกรณีที่ลูกค้าได้กำไร ทำให้เงินในบัญชีเพิ่มสูงขั้นกว่าเงินประกันขั้นต้น ลูกค้าสามารถถอนเงิน ส่วนนี้ออกไปได้
- ถ้าเงินในบัญชีเหลือน้อยกว่าเงินประกันขั้นต่ำ ลูกค้าจะต้องนำเงินไปวางเพิ่มให้เท่ากับ เงินประกันขั้นต้น

STEP 4 หมั่นตรวจสอบสถานะ

- เมื่อทำการซื้อขายฟิวเจอร์สแล้ว ผู้ลงทุนที่ภาระผูกพันตามสัญญาที่เกิดขึ้น และต้องมั่น
 คอยตรวจสถานะฟิวเจอร์สของตนว่าเป็นอย่างไร โดยมีทางเลือก 2 ทางคือ ปิดสถานะ
 ก่อนครบอายุ หรือถือจนครบอายุ
- การปิดสถานะก่อนครบอายุทำได้โดย ถ้ามี "สถานะซื้อ (long position)" อยู่ ก็ให้ "ขาย" ฟิวเจอร์สในที่ครบกำหนดเดือนเดียวกัน เช่น ถ้ามีสถานะซื้อฟิวเจอร์สเดือน ธันวาคมไว้ 1 สัญญา จะต้อง ขาย สัญญาฟิวเจอร์สเดือนธันวาคมออกไป 1 สัญญา เพื่อปิดสถานะ (closed position)

